

Brüssel, 14. september 2026
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0223(NLE)

12053/26
ADD 1

AELE 68
FL 36
ISL 46
N 72
MI 798
ENV 971
FISC 264

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Eelnõu: EMP ÜHISKOMITEE OTSUS, millega muudetakse EMP lepingu protokoll nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust

EELNÕU

EMP ÜHISKOMITEE OTSUS

nr ...,

...,

millega muudetakse

**EMP lepingu protokoll nr 10 kaubaveoga seotud kontrollimiste ja
formaalsuste lihtsustamise kohta ning EMP lepingu protokoll nr 31
koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust**

EMP ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artikleid
86 ja 98,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/956¹ EMP lepingusse inkorporeerimise tõttu tuleb hakata kasutama liidu infosüsteeme, mis on osaliselt seotud liidu tolliterritoriumi toimimisega. Lisaks on süsiniku piirimeetme (SPIM) register ja ühtne keskplatvorm välja töötatud spetsiaalselt SPIMi toimimiseks, millesse EFTA riigid peavad olema kaasatud. SPIMi register ja ühtne keskplatvorm vajavad seetõttu teatavaid kohandusi. EFTA riigid asuvad väljaspool liidu tolliterritoriumi ja seega ei ole neil juurdepääsu teatavatele tolliinfosüsteemidele, mida kasutab ka SPIM. SPIMi toimimiseks vajalikes tolliinfosüsteemides osalemise ning SPIMi registris ja ühtses keskplatvormis EFTA toimimise nõuetest lähtuvate kohanduste tegemise eelduseks on rahaline osalus, mille reeglid on sätestatud EMP lepingu protokollis nr 10. EMP lepingu artikli 82 ja protokollis nr 32 kohased rahalise osaluse reeglid EFTA riikide ja EFTA järelevalveameti osalemiseks SPIMi registris ning EFTA riikide osalemiseks ühtses keskplatvormis on sätestatud EMP lepingu protokollis nr 31. Kuna EFTA riigid peaksid süsteemide toimimist rahaliselt toetama, peaks neil määruse (EL) 2023/956 kohaldamise eesmärgil olema kõnealustele süsteemidele juurdepääsu ja nende kasutamise õigus.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

- (2) EMP lepingu protokolli nr 10 kohased EFTA riikide rahalise toetuse ligikaudsed summad käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal lisatakse käesolevale otsusele.
- (3) Kuna määrust (EL) 2023/956 Liechtensteini suhtes ei kohaldata, ei tuleks Liechtensteini suhtes kohaldada ka käesolevat otsust.
- (4) EMP lepingu protokolle nr 10 ja nr 31 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

EMP lepingu protokoll nr 10 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 2 lisatakse järgmine lõige:

„5. Käesoleva protokoll III lisa sätteid, mis on seotud määruse (EL) 2023/956 kohaldamisega, kohaldatakse ühenduse, Islandi ja Norra vahel.“

2) II lisa järele lisatakse järgmine lisa:

„III lisa

Määruse (EL) 2023/956 kohaldamise tehniline ja finantskord

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „SPIMi register“ – tegevusloaga SPIMi deklarantide register standardse elektroonilise andmebaasi kujul, mis sisaldab andmeid kõnealuste tegevusloaga SPIMi deklarantide SPIMi sertifikaatide kohta, nagu on sätestatud määruse (EL) 2023/956 artiklis 14;

- b) „ühtne keskplatvorm“ – SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise platvorm, mis on loodud vastavalt määruse (EL) 2023/956 artiklile 20;
- c) „CRMS“ – rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artiklis 36 osutatud tolliasutuste riskijuhtimise süsteem;
- d) „CCN2“ – ühine teabevõrk 2;
- e) „CRS“ – kliendi tugiteenuste süsteem;
- f) „DataLab“ – süsteem, mida kasutatakse riskijuhtimise analüüsiks ning tollitehingandmete koondamiseks ja teisendamiseks.

Artikkel 2

SPIMi protsessid, mis on seotud tollikontrolli ja riskijuhtimisega

1. Komisjoni ning Norra ja Islandi tolliasutuste vahelise teabevahetusega seotud teabe vahetamiseks ja säilitamiseks kasutatakse SPIMi registrit. SPIMi tolliriskiga seotud teabe jaoks kasutatakse CRMSi.
2. CRMSi kasutatakse tolliasutuste vaheliseks ning tolliasutuste ja komisjoni vaheliseks teabevahetuseks määruse (EL) 2023/956 kohaldamisel ning SPIMi tolliriskiga seotud teabe ja riskianalüüsi tulemuste vahetamiseks, nagu on osutatud määruses (EL) 2023/956.

Artikkel 3

Ühtne kasutajahalduse ja digiallkirja platvorm

1. Ettevõtjate, Islandi ja Norra ametnike ning EFTA järelevalveameti ametnike autentimine ja SPIMi registrile juurdepääsu kontroll toimub ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja (UUM&DS) platvormi kaudu.
2. UUM&DS platvorm võimaldab teabevahetust lepinguosaliste lõikes 7 osutatud identiteedi- ja pääsuhooduse süsteemide vahel, et pakkuda ettevõtjatele ja lepinguosaliste ametnikele turvalist volitatud juurdepääsu elektroonilistele süsteemidele.
3. UUM&DS platvorm koosneb järgmistest ühistest komponentidest:
 - a) pääsuhoodussüsteem;
 - b) juhtimishoodussüsteem.
4. UUM&DS platvormi kasutatakse järgmistele kasutajatele autentimiseks ja juurdepääsu kontrollimiseks:
 - a) ettevõtjad, kes tuvastatakse SPIMi registrile juurdepääsu saamiseks;

- b) lepinguosaliste ametnikud, sealhulgas EFTA järelevalveameti ametnikud, kes tuvastatakse selleks, et anda neile juurdepääs SPIMi registri ühistele komponentidele, ning selleks, et UUM&DS platvormi hooldada ja hallata.
- 5. Lepinguosalised seavad sisse pääsuhalduse süsteemi, mille annab nende käsutusse komisjon ning millega valideeritakse ettevõtjate ja lepinguosaliste ametnike, sealhulgas EFTA järelevalveameti ametnike poolt UUM&DS platvormil esitatud juurdepääsutaotlusi koostalitluses lõikes 7 osutatud riiklike identiteedi- ja pääsuhalduse süsteemidega.
 - 6. Lepinguosalised seavad sisse juhtimishaldussüsteemi, millega hallatakse autentimis- ja volitusreegleid, mille alusel valideeritakse elektroonilistele süsteemidele juurdepääsu andmiseks ettevõtjate identimisandmeid.
 - 7. Lepinguosalised seavad sisse identiteedi- ja pääsuhalduse süsteemid, et tagada
 - a) ettevõtjate identimisandmete turvaline registreerimine ja säilitamine;
 - b) platvormi haldaja poolt identiteedi- ja pääsuhalduse platvormil juurdepääsu andmiseks kasutatavate, ettevõtjate allkirjastatud ja krüpteeritud identimisandmete turvaline vahetamine.

Artikkel 4

Ametisaladuse ja isikuandmete kaitse

1. Teabe suhtes, mida lepinguosalisel vahetavad käesolevas peatükis kehtestatud meetmete raames, kehtib ametisaladuse ja isikuandmete kaitse kohustus sellisel kujul, nagu see on kehtestatud teavet vastu võtva lepinguosalise territooriumil kehtivate õigusnormidega.
2. Eelkõige ei tohi teavet edastada kellelegi teisele kui teavet vastu võtva lepinguosalise pädevatele asutustele ning need ei tohi seda kasutada muul viisil kui EMP lepingus ette nähtud eesmärkidel.

Artikkel 5

Andmehaldus, omandiõigus ja turvalisus

Lepinguosalised tagavad, et riigi tasandil säilitatavad andmed on vastavuses ühistes komponentides säilitatavate andmetega ja on ajakohastatud.

Artikkel 6

SPIMi registri komponentide ja teenuste, teabevahetussüsteemide ja SPIMi toimimiseks vajalike alussüsteemide rakendamise ja toimimisega seotud vastutuse, kohustuste ja ootuste haldamise rahastamiskord

Võttes arvesse, et SPIMi register võetakse kasutusele ka Islandil ja Norras, määratakse käesoleva rahastamiskorraga (edaspidi „kord“) kindlaks need lepinguosaliste vahelise koostöö elemendid, mis on seotud SPIMi registri ja teenuste, teabevahetussüsteemide ja SPIMi toimimiseks vajalike alussüsteemidega.

- a) Kohandusi, mida on vaja teha ühtses keskpлатvormis ja konkreetsetes SPIMi registri komponentides, sealhulgas rakendustes ja teenustes ning teabevahetussüsteemides ja nende aluseks olevates tollisüsteemides, nagu UUM&DS, CCN2, CRMS, CRS ja analüütikasüsteem (Datalab), et EFTA riigid saaksid SPIMi kasutada, töötab välja, testib, juurutab, haldab ja käitab komisjon.
- b) Island ja Norra töötavad välja, katsetavad, juurutavad, haldavad ja käitavad oma riigi komponente, mida on vaja SPIMi registriga ühendumiseks ja SPIMi ühiste kesksete protsesside toimimiseks, sealhulgas selleks, et:
 - 1) tagada esitatavate tolliandmete ühildumine SPIMi registriga suhtlemiseks vajaliku andmestruktuuriga;

- 2) tagada esitatava ja korrapäraselt ajakohastatava ettevõtte tunnuskoodi ja sellega seotud andmete ühildumine SPIMi registriga suhtlemiseks vajaliku andmestruktuuriga;
- c) Island ja Norra nõustuvad katma ühekordsed kulud, mis tulenevad punktis a nimetatud konkreetsetest kohandustest, mida tehakse ühtses keskplatvormis ja konkreetsetes SPIMi registri komponentides, et EFTA riigid saaksid SPIMi kasutada; nende kulude ligikaudsed summad on esitatud EMP ühiskomitee ... 2026. aasta otsuse nr .../... (käesolev otsus) lisas. Island ja Norra jagavad selle summa omavahel vastavalt standardsele proportsionaalsustegurile, välja arvatud CCN2 süsteemi juurutamise kulu, mis jääb ainult Islandi kanda.
- d) Island ja Norra nõustuvad alates 2027. aastast katma 0,625 % punktis a nimetatud teabevahetus- ja tollisüsteemide tegevuskuludest, kusjuures iga-aastane indekseerimine on 2 %. UUM&DS- ja CRS- süsteemide tegevuskulusid katavad need riigid alates 2026. aastast. Island ja Norra jagavad selle summa omavahel vastavalt standardsele proportsionaalsustegurile, välja arvatud CCN2 süsteemi käitamise kulu, mis jääb ainult Islandi kanda. Ligikaudsed summad on lisatud EMP ühiskomitee ... 2026. aasta otsusele nr .../... (käesolev otsus).
- e) Komisjon arvutab kulud vastavalt lepingutele, mille ta on sõlminud töövõtjatega kehtiva lepingute sõlmimise korra kohaselt.
- f) Ilma et see piiraks ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamist, võidakse punktis d osutatud kulud 2028. aastal komisjoni algatusel läbi vaadata.

- g) Riiklike komponentide arendus- ja tegevuskulud kannavad täielikult Island ja Norra.
- h) Alates 30. juunist 2026 või pärast EMP ühiskomitee ... 2026. aasta otsuse nr .../... (käesolev otsus) jõustumist, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, esitab komisjon hiljemalt iga aasta 30. juunil Islandile ja Norrale taotluse tasuda komisjoni nõuetekohaselt dokumenteeritud võlateate alusel ühekordsed kulud, mille on tinginud kohanduste tegemine, sealhulgas rakendustes ja teenustes, EFTA riikide jaoks vajalikes SPIMi registri komponentides ning punktis a osutatud teabevahetussüsteemides ja nende aluseks olevates tollisüsteemides, mis on vajalikud, et SPIM EFTA riikides toimiks.
- i) Island ja Norra nõustuvad osalema SPIMi registriga ühendatud, punktis a osutatud rakenduste ja teenuste ning nende aluseks olevate tollisüsteemide tegevuskulude katmises. Punkti d täitmisel kohaldatakse järgmist.
 - 1) Alates 30. juunist 2026 või pärast EMP ühiskomitee ... 2026. aasta otsuse nr .../... (käesolev otsus) jõustumist, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, esitab komisjon iga aasta 30. juuniks Islandile ja Norrale kirjaliku teate jooksva aasta ja järgmise aasta hinnanguliste tegevuskulude kohta.

- 2) Ainult 30. juuniks 2027 esitab komisjon nii Islandile kui Norrale taotluse tasuda rahaline toetus 2026. aasta tegevuskulude katteks ning 2027. aasta rahalise toetuse hinnanguline summa. Alates 30. juunist 2028 esitab komisjon iga aasta 30 juuniks nii Islandile kui Norrale taotluse tasuda komisjoni nõuetekohaselt dokumenteeritud võlateate alusel asjaomase aasta rahaline toetus ja eelmise aasta (negatiivse või positiivne) saldo.
- 3) Iga aasta 31. jaanuariks alates 31. jaanuarist 2028 komisjon
 - tasaarveldab eelmise aasta kulud komisjoni poolt tegelikult kantud kuludega, võttes aluseks summa, mille Island ja Norra on juba tasunud, ning esitab Islandile ja Norrale väljavõtte, mis sisaldab kulude jaotust, näidates ära erinevad teenused ja tarkvara tarned, ning
 - esitab Islandile ja Norrale eelmise aasta tegelikud kulud (tegevuskulud). Komisjon arvutab tegelikud ja hinnangulised kulud vastavalt oma lepingutele, mis on sõlmitud töövõtjatega kehtiva lepingute sõlmimise korra kohaselt. Tegelike kulude ja eelmise aasta hinnangulise summa saldo (negatiivne või positiivne) arvutatakse ning edastatakse Islandile ja Norrale komisjoni koostatud väljavõttes. Väljavõte sisaldab rahalise toetuse hinnangulist aastast summat ja (negatiivse või positiivse) saldo summat, mille tulemuseks on netosumma, mille kohta esitab komisjon Islandile ja Norrale arve iga-aastase võlateatega.

- j) Island ja Norra teevad makse pärast võlateate väljastamise kuupäeva. Makse tuleb teha 60 päeva jooksul võlateatel märgitud komisjoni pangakontole. EFTA riikide osalusest tulenevaid eelarveassigneeringuid kasutatakse liidus vastavalt finantsmääruse sätetele.
- k) Kui Island ja Norra ei tasu punktides c ja d osutatud summasid punktis j osutatud tähtaegadeks, võib komisjon nõuda viivist (Euroopa Keskpanga poolt euroga tehtavatele tehingutele kehtestatud määras, mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias päeval, mil maksetähtaeg lõpeb, ning millele on lisatud poolteist protsendipunkti).
- l) Kui Island ja Norra taotlevad SPIMi registri komponentide, rakenduste või teenuste jaoks spetsiaalseid kohandusi või uusi IT-tooteid, tuleb nende arenduste algatamise ja lõpuleviimisega seotud ressursivajaduste ja arenduskulude kohta sõlmida eraldi vastastikune kokkulepe.
- m) Lepinguosalisel lepivad kokku, et tunnustavad ja täidavad oma vastavaid kohustusi seoses käesolevas lisas kirjeldatud IT-süsteemide kasutamisega.

Artikkel 7

Käesoleva lisa rakendamise järelevalve

EMP ühiskomitee määrab kindlaks, mil viisil teostavad lepinguosalised järelevalvet käesoleva lisa rakendamise üle ning kontrollivad selle sätete järgimist.“

Artikkel 2

EMP lepingu protokoll nr 31 artikli 7 lõike 17 (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/2643) järele lisatakse järgmine lõige:

„18. EFTA riigid osalevad alates 1. jaanuarist 2025 liidu meetmetes, mis on seotud Euroopa Liidu 2025, 2026. ja 2027. eelarveaasta üldelarvesse kantud järgmise eelarvereaga:

– **Eelarverida 9.20.04.01:** „Süsiniku piirimeede“.

Käesolevat lõiget ei kohaldata Liechtensteini suhtes.“

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast seda, kui on esitatud kõik EMP lepingu artikli 103 lõike 1 kohased teated*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Artikkel 4

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

..., ...

EMP ühiskomitee nimel
eesistuja

EMP ühiskomitee
sekretärid

* [Põhiseadusest tulenevaid nõudeid ei ole nimetatud.] [Põhiseadusest tulenevad nõuded on nimetatud.]

I LISA

Ligikaudsed summad, mille EFTA riigid peavad vastavalt EMP lepingu protokollile nr 10 tasuma

2027. aasta järgsed summad ei mõjuta järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku üle peetavate läbirääkimiste tulemusi

			EFTA riikide rahaline toetus kokku (eurodes)
SPIMi register	2025	EFTA erivajadustest tingitud kulud	500 000,00
	2026	EFTA erivajadustest tingitud kulud	700 000,00
	2027	EFTA erivajadustest tingitud kulud	250 000,00
	2028	EFTA erivajadustest tingitud kulud	<i>Kindlaks määrata</i>
Ühtne keskplatvorm	2026–2030	EFTA erivajadustest tingitud kulud	<i>Ei ole veel teada</i>
SPIMi riskijuhtimine – Datalab	2026	Juurutamiskulud	50 000,00
	2027	Tegevuskulud	40 000,00
	2028	Tegevuskulud	40 000,00
	2029	Tegevuskulud	40 000,00
	2030	Tegevuskulud	40 000,00
	<i>jne</i>		

			EFTA riikide rahaline toetus kokku (eurodes)
UUM&DS kulud	2026	Juurutamiskulud	135 000,00
		Tegevuskulud	20 000,00
	2027	Tegevuskulud	20 000,00
	2028	Tegevuskulud	20 000,00
	2029	Tegevuskulud	20 000,00
	2030	Tegevuskulud	20 000,00
	<i>jne</i>		
CRSi kulud	2026	Juurutamiskulud	150 000,00
		Tegevuskulud	12 500,000
	2027	Tegevuskulud	12 500,000
	2028	Tegevuskulud	12 500,000
	2029	Tegevuskulud	12 500,000
	2030	Tegevuskulud	12 500,000
	<i>jne</i>		
CCN2 kulud	2026	Juurutamiskulud	100 000,00
	2027	Tegevuskulud	10 000,00
	2028	Tegevuskulud	10 000,00
	2029	Tegevuskulud	10 000,00
	2030	Tegevuskulud	10 000,00
	<i>jne</i>		